

Vergaderjaar 2008–2009

31 371

Kredietcrisis

Nr. 42

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 7 november 2008

In mijn brieven van 17 oktober en van 27 oktober 2008¹ bent u door mij geïnformeerd over het feit dat een aantal gemeenten en provincies tegoeden had bij een tweetal IJlandse banken. Op 15 oktober 2008 heeft een groep gemeenten en een waterschap besloten zich aan te sluiten bij een initiatief van de provincies Noord-Holland en Groningen en een groep van vijf gemeenten om gezamenlijk hun belangen te behartigen bij het terugvorderen van hun uitgezette middelen bij de IJlandse bank Landsbanki. Eind oktober bestond deze groep uit de provincies Noord-Holland en Groningen en 15 gemeenten, twee gemeenschappelijke regelingen, het waterschap Roer en Overmaas en de N.V. Elektriciteits-Produktiemaatschap pij Zuid-Nederland EPZ².

In een extra bestuurlijk overleg financiële verhoudingen op 21 oktober 2008 heb ik gesproken met vertegenwoordigers van provincies, gemeenten en waterschappen (Interprovinciaal Overleg, Vereniging van Nederlandse Gemeenten en Unie van Waterschappen) over de gevolgen voor de medeoverheden van de problemen bij Landsbanki, Kaupthing Bank en Lehman Brothers. Tijdens dit overleg heeft het kabinet toegezegd de medeoverheden waar nodig en mogelijk van informatie te voorzien. Afgesproken is dat het Rijk, IPO, VNG en Waterschappen gezamenlijk zullen optrekken en hun acties ten aanzien van IJland en de IJlandse banken met betrekking tot claims van burgers en onder meer medeoverheden afstemmen. In mijn brief van 27 oktober 2008 aan de Tweede Kamer heb ik dat gemeld.

¹ Kamerstukken 31 371, nr. 29 en nr. 33.

² De groep gemeenten bestaat uit Alpen aan den Rijn, Amstelveen, Asten, Den Haag, Dordrecht, Goes, Graafstroom, Naarden, Opmeer, Pijnacker-Nootdorp, Scherpenzeel, Texel, Veere, Woudenberg en Zundert. Scherpenzeel had alleen een tegoed bij Kaupthing. De twee gemeenschappelijke regelingen zijn Drechtsteden en SaBeWa (Samenwerking Belastingen en Waardebepaling.)

Op vrijdag 31 oktober 2008 werd in een bestuurlijk overleg tussen de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, de minister van Financiën namens het kabinet en een delegatie van het dagelijks bestuur van de provincie Noord-Holland duidelijk dat de betrokken medeoverheden het voornemen hadden om daadwerkelijk tot executie over te gaan van de beslaglegging op activa van Landsbanki door een zogeheten incasso kort geding bij de rechtbank aan te spannen. Daarbij is van de zijde van het kabinet gesteld dat executie van het beslag de bekrachtiging

van de overeenkomst met IJsland inzake compensatie van Nederlandse depositohouders bij Landsbanki Amsterdam voor een bedrag van maximaal 20 887 euro in gevaar kan brengen. Bovendien zou uitvoering van het voornemen van de medeoverheden kunnen leiden tot ondermijning van het streven van het kabinet bij de afwikkeling van het faillissement van de banken alle schuldeisers in een gelijke positie te brengen. Daarnaast zou een dergelijk besluit ook nadelige gevolgen hebben voor de betrekkingen met de betrokken landen. Ook is opnieuw de wens tot uitdrukking gebracht samen op te trekken. Namens de minister van Financiën is onderstreept bij de onderhandelingen de belangen van de medeoverheden naar voren te brengen. Tegelijkertijd hebben de bewindslieden tot uitdrukking gebracht dat een besluit om te komen tot executie van beslaglegging door medeoverheden zou leiden tot een voordracht tot vernietiging door de kroon.

Op maandag 3 november 2008 hebben de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de minister van Financiën de betrokken medeoverheden uitgenodigd voor een bestuurlijk overleg op woensdag 5 november 2008, teneinde verder invulling te geven aan het «gezamenlijk optrekken» in de richting van IJslandse overheid en banken. Helaas hebben die uitnodiging en daarop volgende inspanningen van beide kanten niet geleid tot overeenstemming, die kon leiden tot het afzien van executie en onvermijdelijk daarop voordracht tot vernietiging.

De provincie Noord-Holland heeft op dinsdag 4 november evenals tien gemeenten en twee gemeenschappelijke regelingen het besluit genomen tot executie van de beslaglegging op activa van Landsbanki.

Op 5 november 2008 heeft het bestuurlijk overleg plaatsgevonden tussen de Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de minister van Financiën namens het kabinet en de groep medeoverheden met te goeden bij Landsbanki die vertegenwoordigd werden door de Commissaris van de Koningin en een gedeputeerde van de provincie Noord-Holland, een gedeputeerde van de provincie Groningen, de burgemeester van de gemeente Pijnacker-Nootdorp en wethouders van de gemeenten Dordrecht, Amstelveen en Den Haag. Gesproken is over het besluit van een aantal medeoverheden de beslaglegging van hun te goeden bij Landsbanki te executeren. Van de zijde van het kabinet is aangegeven dat een dergelijk besluit om de hiervoor vermelde redenen voor vernietiging zal worden voorgedragen.

Het kabinet heeft aan de overheden die niet tot executie van de beslaglegging overgaan aangeboden gezamenlijk de incasso te organiseren, waarbij de Landsadvocaat kan worden ingeschakeld. Een gezamenlijk incasso waarborgt een goede onderlinge informatieuitwisseling en een daadwerkelijk gezamenlijk optrekken van Rijk en medeoverheden. Daarnaast is aan deze overheden van de zijde van het kabinet aangeboden om na afloop van het onderhandelingsproces met IJsland achteraf rekenenschap af te leggen over de wijze waarop de belangen van de medeoverheden zijn behartigd. Het kabinet heeft aangegeven dat dit een eindbod is voor de betrokken medeoverheden en de hoop uitgesproken dat hiervan gebruik gemaakt zal worden.

Twee van de aanwezige medeoverheden hebben direct aangegeven niet tot executie van de beslaglegging van de activa van Landsbanki over te zullen gaan en gebruik te willen maken van het aanbod van een gezamenlijke incasso. Een groep bestaande uit de provincie Noord-Holland, dertien

gemeenten, twee samenwerkingsverbanden en het waterschap Roer en Overmaas heeft inmiddels in hun overleg op vrijdag 7 november 2008 opnieuw bevestigd de voorgenoemde executie wel door te willen zetten¹.

De staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
mede namens de minister van Financiën,
A. Th. B. Bijleveld-Schouten

¹ De groep gemeenten bestaat uit Alpen aan den Rijn, Amstelveen, Asten, Dordrecht, Goes, Graafstroom, Naarden, Opmeer, Pijnacker-Nootdorp, Texel, Veere, Woudenberg en Zundert. De twee gemeenschappelijke regelingen zijn Drechtsteden en SaBeWa (Samenwerking Belastingen en Waardebepaling.)